

بررسی و مطالعات تطبیقی جایگاه شهری، معماری و تزئینات بازار تبریز و بازار زنجان

۱- مهروش کاظمی شیشوان^{۲*} - نازنین قلی پور

۱. دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر، شبستر، ایران

۲. دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی جلفا، جلفا، ایران

Nazanin.golipour11@yahoo.com

چکیده

از گذشته های دور تاکنون، در کشورهای اسلامی بازار به عنوان فعال ترین فضای شهری و معماری بوده است. بازارهای کشورهای اسلامی نه تنها به عنوان فضایی جهت داد و ستد کالاها بلکه به عنوان یک فضای فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و غیره بوده اند. ترکیب فضاهای متنوع در بازار بخوبی نمایانگر مفهوم ارتباط در میان اجزا در معماری اسلامی است. آن چه این مقاله در پی آن است تحلیل عناصر معماری بازار در منطقه آذربایجان نمونه موردی بازار تبریز و زنجان در راستای دستیابی به خصوصیات کالبدی و جایگاه شهری و تزئینات بازارهای و عوامل موثر در شکل گیری ویژگی های اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی مردمان این خطه از سرزمین ایران است. اما هویت شهری از طریق ارتباطات اجتماعی گسترش میابد و بازار فضایی مناسب برای رشد این مفهوم است وجود بازار و گسترش مراودات اجتماعی در تبیین مفهوم وحدت در هویت شهری کمک شایانی نموده است. هدف این تحقیق مقایسه بازار تبریز با بازار زنجان است. روش تحقیق توصیفی - تحلیلی از نوع موردی (بازار تبریز و بازار زنجان) بوده و جمع آوری داده ها، با تکنیک کتابخانه ای انجام شده است. در این پژوهش ابتدا به مفاهیم بازار، فعالیت های آن و ویژگی های آن در کشورهای اسلامی پرداخته و سپس بازار تبریز و زنجان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند و در انتها، این دو بازار از لحاظ پیکربندی فضایی، انواع فضاها، فعالیت ها، تزئینات و هویت شهری... با یکدیگر مقایسه شده اند. در پایان نیز نتایج مقایسه تطبیقی ارائه شده است.

کلید واژگان: جایگاه شهری، معماری، تزئینات، بازار تبریز، بازار زنجان